

'Mijn Rabbi, mijn Heere!'

Psalm 98:1, 2

Psalm 100:2

Psalm 115:1, 2

Psalm 48:4, 6

Psalm 89:1

Schriftlezing: Johannes 20:1-18 – Tekst: Johannes 20:17

Ds. C.H. Bijl, Waddinxveen

Vandaag ontmoeten we Maria.

Jezus achter Maria

Jezus boven Maria

Jezus door Maria

Jezus achter Maria

Gemeente, als we Maria zien dan kunnen we in zekere zin jaloers worden op deze vrouw, maar tegelijk kunnen we medelijden met haar hebben.

Medelijden, want ze heeft nogal wat meegemaakt. De Heere Jezus heeft de duivelen uit haar geworpen en ze was bevrijd. Maar nu is ze Jezus kwijt. Want op de Eerste Paasdag is ze met anderen naar het graf gelopen en het graf was leeg.

We kunnen wel medelijden met haar hebben als we haar door de hof zien lopen. Ze huilt omdat het lichaam van Jezus niet meer in het graf ligt. Ze komt bij het graf en bukt zich en kijkt erin en ziet twee engelen. Eén aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde op de plaats waar Jezus heeft gelegen. Zelfs deze twee boodschappers, die duidelijk door de Heere God gezonden zijn, geven haar geen geloof, moed en blijdschap. Ze zegt tegen hen: 'Ze hebben mijn Heere weggenomen. Ik weet niet waar mijn Heere is.' Het graf is leeg: haar Heere, haar Jezus, haar alles is weggenomen. Waar is haar Jezus, haar Bevrijder die ze aan het kruis zag sterven?

Hoort u trouwens dat ze niet eens de naam van Jezus noemt? Ze zegt: 'Ze hebben mijn Heere weggenomen.' Alsof iedereen weet dat Jezus, de man aan het kruis, haar Heere is. Je zou verwachten dat ze zou spreken van 'een van de gekruisigden', maar door het geloof zegt Maria, dwars tegen alles in: 'Mijn Heere.'

Medelijden, want ze is met geen enkel woord te troosten. Kijk maar: nog voordat de engel iets kan zeggen keert ze zich om. Ziet u en zie jij de onrust in haar zoeken naar haar Heere? Ze werpt snel een blik in het graf en ze wacht het antwoord van de engel niet eens af. Ze draait zich om en ze is weer weg.

Ze draait zich om en dan ziet ze, door haar tranen heen, een man lopen. Ze denkt: 'Het zal de persoon wel zijn die de hof onderhoudt. Misschien is hij verantwoordelijk voor het lege graf.' De man vraagt aan haar: Vrouw, wat huilt u? En vervolgens vraagt hij aan Maria: 'Wie zoekt u?' Vindt u dat geen merkwaardige vraag bij een begraafplaats: Wie zoekt u? Hij zegt niet: 'Welk graf zoekt u?' of 'Welk lichaam zoekt u?' Hij vraagt: 'Wie zoekt u?'

Tussen de tranen door kijkt Maria naar de man die ze aanziet voor de tuinman van de hof. Ze vraagt Hem of hij als tuinman misschien weet waar het lichaam van Jezus is. Nu ja, ze noemt de naam van Jezus niet eens. Ze zegt tegen de man: 'Als u Hem weggedragen heeft, zal ik Hem weghalen.'

Maar misschien bent u met mij ook wel een beetje jaloers op Maria. Want je kunt veel zeggen van Maria, maar ze zoekt en zoekt en we merken en proeven in alles dat het haar tot in het diepste raakt dat haar Heere weg is. En hoor eens hoe ze de Heere aanspreekt: MIJN Heere. Dat is zo persoonlijk! Jezus is, ondanks het kruis, háár Heere. Niemand kan tussen haar en haar Heere Jezus in komen. Niemand kan haar Jezus wegnemen en zolang ze haar Heere niet ziet, blijft ze zoeken.

Bij Maria zou je ook wel kunnen denken aan een jongere die zoekt en niet vindt, die overal mee bezig is om maar dicht bij God te komen en te kunnen geloven, maar er is zoveel wat er tegenin gaat. Een jongere die niet los van Jezus is, maar hoe hij ook zoekt, nergens vindt hij Hem, nergens rust. De ene keer probeer je dit en dan probeer je het weer op een andere manier, maar je zoekt en zoekt en nergens is Jezus te vinden.

En Maria? Ze heeft haar smeekbede uitgesproken en ze is alweer verder gegaan.

En dan zegt Jezus tegen haar: 'Maria!', of 'Mirjam.' Het klinkt zo teder, zo persoonlijk, daar in de hof bij het lege graf: 'Maria!'

Ziet u het voor u als u dit leest: Maria loopt naar het graf, Maria bukt om in het graf te kijken, ze antwoordt de engel en keert zich meteen om. Maria ziet de tuinman en nauwelijks is ze uitgesproken of ze keer zich wéér om. Een en al onrust. En al die tijd, gemeente, al die tijd dat Maria zoekt en huilt, keert en loopt, al die tijd heeft háár Heere, háár Rabbi haar gezien. Al die tijd was háár Heere achter haar aan gekomen.

Kijk, dat is nu de Heere Jezus. Haar Heere, haar Rabbi, haar Rabboeni, was veel dichterbij dan ze meende en dan ze voelde en dan ze dacht. En hoe komt het dan tot de doorbraak? Dat doet de opgestane Heere Jezus Zelf door haar te roepen! Zoals lang geleden Jozef in Egypte zich openbaarde, zo openbaart Jezus Zich en Hij maakt Zich bekend door haar naam te roepen.

Herkent u het? Misschien ben jij iemand die maar zoekt, in een conferentie of in een boek. Je bent er echt serieus mee bezig en je zoekt en je zoekt maar en je keert je om om ergens anders te zoeken, maar nergens is Hij te vinden. Herkent u het? U, die geloven zo moeilijk vindt. Door de preken bent u er wel achter gekomen dat u Jezus nodig heeft, maar hoe vind je Hem? Herkent u het in deze tijd? Want wat als de ziekte komt en je zou komen te sterven? Je weet het en je zoekt misschien al zolang en je vindt Hem niet. En je denkt: 'Zou Hij niet willen?' Je bent jaloers op Maria, want zij blijft zoeken. Misschien zou u wel willen zoeken, maar het zoeken valt zo tegen. Steeds vergeet u te zoeken en u denkt: 'Als ik nu eens net als Maria zou zoeken.'

Maria, als je nu eens goed luistert, hoor je Zijn stem niet? 'Hoor, Ik heb u bij uw naam geroepen.' Dat is nu de opgestane Heere en Heiland die nu uw naam roept.

Tijdens al dat zoeken is de Heere soms veel dichterbij dan we menen. Hij is niet ver weg. Hij is niet onvindbaar. Hij verbergt Zich niet, maar we zoeken verkeerd. We zijn ongedurig. Maar weet dat vandaag dezelfde Heere Jezus je naam noemt.

Of herkent u het niet? U zegt: 'Natuurlijk geloof ik. Mijn geloof geeft me altijd vrede en rust, wat er ook gebeurt. Nee, het geloof is nooit moeilijk. Dat geloof ben ik nooit kwijt.' Als je met die snelheid en zekerheid en zelfbewustheid door de hof zou gaan, dan zou je de Heiland zomaar mis kunnen lopen.

Of bent u er niet zo mee bezig: het is druk met alles wat geregeld moet worden voor nu en later. Of bent u meer op zoek naar troost en rust en hoopt u dat alles zo snel mogelijk weer normaal is. Het

kan zijn dat je heel godsdienstig bent, maar dat je meer zegening van Jezus wilt hebben dan dat je Jezus Zelf zoekt. Als dat zo is, dan hoort u Hem niet eens.

Jezus boven Maria

Het is het ene woord, die ene naam Maria, Mirjam, die alles verandert. Tranen worden veranderd in blijdschap. Maria keert zich om. Ze was blijikbaar alweer onderweg en ze keert zich om naar Jezus. Dat omkeren heeft trouwens een iets ander woord dan eerder in het bijbelgedeelte: de eerste keer keerde ze zich om en ging ze weg, nu keert ze zich met nadruk om en gaat naar Jezus en grijpt Hem vast. De werkwoordsvorm die Jezus gebruikt duidt erop dat Maria Hem vasthoudt om nooit meer los te laten. Maria heeft haar Heere, haar Rabboeni, gevonden. Ze kon al niet zonder Hem en nu heeft ze Hem vast. Nu kan het weer worden als vroeger, voor de kruisdood. Jezus zien en aanraken om Hem steeds bij zich te hebben en nooit los te laten!

Het is de Heere die tegen haar zegt dat ze Hem niet moet aanraken. De werkwoordsvorm laat zien dat ze niet even aantikt, maar langdurig vast houdt of vast wil houden. 'Aanraken' is ook wel te vertalen met 'vastklampen', 'beethouden', 'zich meester maken van'. De Heere die haar achterna was gekomen en haar naam had geroepen zegt dat ze Hem niet moet aanraken, dat is 'niet vast moet houden'. Dat heeft er niet zozeer mee te maken dat Hij onaanraakbaar is, maar Hij zegt: 'Ik ben nog niet opgevaren naar Mijn Vader.' De opgestane Heere, de Paaskoning, is nog onderweg.

Om te begrijpen waarom Jezus dat zegt, moeten we toch even terug in het Johannesevangelie. Dat was zo hoog begonnen: het Woord dat vlees was geworden, was God en was van de Heere afkomstig. En tegen Nicodemus had Jezus gezegd dat Hij uit de hemel was neergedaald. En in Johannes 6:62 heeft Jezus het over het opvaren van de Zoon des mensen. Steeds was er de beweging van Jezus die vanuit de hemel kwam en naar de aarde afdaalde en weer naar de Vader zou teruggaan.

Nu zegt Jezus tegen Maria: 'Je moet me niet vasthouden, beetgrijpen, want Ik ben onderweg naar boven. Ik ben onderweg naar Mijn Vader.'

Het is, jongens en meisjes, hetzelfde als je met iemand van wie je houdt op het station staat en de trein komt eraan en je geeft de ander een knuffel, maar dan zegt hij: 'Nu moet je loslaten, want ik moet verder. Ik moet met de trein mee.' Ja, dan moet je loslaten, hoe graag je hem ook zou willen blijven vasthouden.

Zo ook Jezus. Het heeft er niet mee te maken dat Maria een vrouw is en dat Hij onaanraakbaar is. Het geeft aan dat Hij onderweg is. Waarom gaat Hij naar de Vader? Omdat Hij en de Vader één zijn, omdat Hij de Vader liefheeft en de wil van de Vader doet omdat Hij bij de Vader hoort.

En ook, en dan kijken we wat verder naar voren, omdat de Heere Jezus als Redder, als Koning, als Overwinnaar, in de hemel zal worden binnengehaald. De verhoging van de Heere Jezus, de lofprijzing door de engelen, is aanstaande.

Maria moet de Heere Jezus loslaten, hoezeer ze ook aan Hem verbonden is en Hem haar Heere noemt. Hoe sterk ze ook aan Hem verbonden is en hoe duidelijk Jezus haar ook bij haar naam genoemd heeft, ze kan en mag de Heere niet vasthouden voor zichzelf en Hem bij zich houden alsof Hij alleen voor haar is. Hij zal naar Zijn bestemming, Zijn doel gaan. Hij zal verheerlijkt worden in de hemel.

Wij kunnen in de kerk weleens te weinig zicht hebben op het werkelijke doel van de Heere Jezus. We kunnen in de kerk zó op onszelf gericht zijn, dat we niet helder hebben dat Jezus verder gaat. Dat kan

bij de een het idee zijn dat geloof en kerk te maken hebben met de juiste waarheid. Als je maar voor de waarheid gaat en achter de waarheid staat dan is het goed. Maar ondertussen vergeten we dan dat het gaat om Christus die opstaat uit het graf om in de hemelse gewesten te triomferen bij de Vader.

Het grote gevaar in deze tijd is ook dat geloof alleen nog maar tot doel heeft om elkaar troost te bieden. Hoe goed dat in zichzelf ook is, het kan wel een manier zijn om de Heere Jezus vast te houden en te vergeten dat Hij op doorreis is. Want de Heere Jezus is er niet voor uw troost alleen, Hij is er niet voor uw rust alleen. Hij is er om in de hemel de Vader te eren en samen met de Vader aanbeden te worden.

Het kan zelfs in het leven van het geloof zijn, dat we de Heere Jezus lief kregen, dat Hij onze naam noemde, en dat we zo vasthouden aan dat ene moment of vasthouden aan die ene gebeurtenis of dat we steeds op zoek zijn naar de herhaling van dat ene, dat we de Heere vasthouden en niet doorhebben dat de Heere verder gaat. Jezus zegt: 'Ik moet naar Mijn Vader toe.' En als Hij naar de Vader gaat, dan moet uw en mijn geloof ook naar boven en op de Vader gericht worden.

Uiteindelijk is dát, gemeente, de enige troost waar u wat aan heeft. Want als we Hem vasthouden en voor onszelf willen gebruiken, als Jezus er alleen maar is om ons nu iets te geven, blijft het letterlijk zo horizontaal en oppervlakkig. Maar let op, er is in het leven met Christus altijd die beweging van hier naar boven, naar de Vader.

Dat is in onze tijd, nu de ziekte zo'n grote rol speelt, wel heel belangrijk. Je zou Jezus en God haast willen claimen. Claimen, want wij hebben ons geloof en Hij moet óns nabij zijn en troost geven. Maar dan zegt Jezus door de Heilige Geest tegen u en tegen mij: 'Ik ga naar Mijn Vader, want dáár ligt Mijn bestemming.' We houden Jezus niet vast en grijpen Hem niet beet omdat Hij ons hier alles moet geven. We mogen Hem loslaten omdat de bestemming elders is, omdat het doel bij de Vader is.

Hoe persoonlijk geloof en bekering ook zijn, geloof is niet het vasthouden van Jezus, het houdt niet in dat we de Heere voor onszelf kunnen claimen. Het gaat erom dat de Heere Jezus ons de open hemel toont. Het gaat om Jezus die naar de Vader gaat. Hij is onderweg naar Zijn thuis om als Koning en Overwinnaar Thuis te komen.

Misschien is het in onze tijd belangrijk dat we eerlijk worden, dat de Heilige Geest ons eerlijk maakt zodat we zien waarom we Jezus vastgrijpen. Durft u die vraag te beantwoorden? Is het alleen om houvast te hebben en straks weer door te kunnen gaan als alles weer goed is? Wat arm als de Heere er alleen is om ons nu iets te geven.

Wat een genade als er zicht komt op de Heere Jezus die naar de Vader gaat om de Vader te eren. Zo richt dit gedeelte onze blik naar boven. Zo zal Paulus later zeggen: Met Christus opgewekt is de blik naar boven, waar Hij is (Kol. 3:1).

Jezus door Maria

De Heere Jezus heeft Maria bij haar naam geroepen, maar het wordt niet zoals vroeger. Ze moet de Heere loslaten. Ze kan Hem niet vasthouden. 'Je moet loslaten, Maria, want Ik ga naar de Vader en u, Maria, moet naar de discipelen gaan.' Maria moet haar Heere en Rabbi laten gaan omdat de Heere Jezus naar God de Vader zal gaan en daarna wordt ze in dienst genomen om deze boodschap aan de discipelen door te geven. Hierin lezen we dat de tweede reden – Maria moet Jezus loslaten omdat ze Jezus niet voor zichzelf kan en mag houden. Ze mag Jezus niet als een schat opbergen en bij zich houden, maar ze moet Hem loslaten en ze krijgt een opdracht om de boodschap door te geven.

Bij het Paasfeest waar Jezus mensen roept, worden mensen in dienst genomen en zullen anderen door Maria heen horen van de opstanding.

Wat moet Maria dan zeggen tegen de discipelen? Het antwoord is heel merkwaardig: 'Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader en Mijn God en uw God.'

Maria leert van de opgestane Heere dat Jezus niet alleen voor haar is, maar dat de discipelen zullen delen in deze blijdschap. En in de boodschap die ze doorgeeft zit iets heel moois en dieps wat we met Pasen niet mogen vergeten. Jezus had eerder wel gesproken over 'onze Vader' en Hij had wel gezegd dat ieder die de wil van God doet 'broeder' genoemd wordt. Maar zoals hier had Hij niet eerder gesproken. Hij zegt tegen de discipelen dat God de Vader van Hem, Jezus Christus, is én de Vader van de discipelen is.

Nu er een kruis heeft gestaan, nu Jezus leeft, is God de Vader van Jezus én van de discipelen. Het is alleen door het kruis dat God zowel de Vader van Jezus als van Zijn leerlingen is.

Dit markeert een nieuwe periode, een tijd waarin alles wat tussen de Vader en de mens in staat is weggenomen.

Het is net als een jongeman die een vriendin krijgt. Ze gaat met hem mee naar zijn huis en na een tijdje zegt de vriendin ook 'vader' tegen de vader van haar vriend. Hij is niet alleen de vader van haar vriend, maar ook haar vader. Misschien zegt ze op de trouwdag wel: U bent de vader van mijn man én mijn vader.

Dat is ook de boodschap die Maria door moet geven aan de discipelen: God is de Vader van Jezus én van jullie die in Jezus geloven. Dat kan alleen door het kruis. Dat kan alleen omdat Jezus Christus op de Goede Vrijdag tot in de dood vernederd is. Dat kan alleen omdat de Heere Jezus als de Zoon belast met schuld en straf buigt onder het oordeel van de Vader die Hij dan God noemt.

Aan het kruis roept Jezus: 'Mijn God.' Hij wordt verlaten en weggestoten. En dat doet Hij zodat zondaren God als hun Vader kunnen aanroepen. Zondag 13 zegt dat Jezus de eeuwige Zoon van God is, en dat wij daarentegen door genade om Zijntwil tot kinderen van God zijn aangenomen.

Dan zien we in de boodschap die Maria door gaat geven aan de discipelen dat ook op de Eerste Paasdag de boodschap van verzoening klinkt. En ook nu druppelt het bloed van Jezus Christus om u te reinigen van uw verdorvenheid, van uw vijandschap, van uw weglopen. Om al onze zonden te verzoenen zodat God uw hemelse Vader is. Paulus zegt in Romeinen 4:25 'Die om onze overtredingen is overgeleverd, en opgewekt om onze rechtvaardiging.'

Dus deze Jezus, die aanvankelijk gezien werd als de tuinman, roept Maria bij haar naam. Hij is het die opstaat om mensen rechtvaardig te maken, zonde weg te doen, schuld te verzoenen en mensen bij de Vader te brengen. De opgestane Heere Jezus is daarin dezelfde als de Heere Jezus aan het kruis. Hij komt niet om door ons vastgehouden te worden, zodat alles bij het oude blijft. Hij komt niet om ons wat troost te geven, zodat we daarna weer verder kunnen gaan met het gewone leven. Hij komt om onze val in Adam weg te doen, om onze zonde weg te doen. Hij komt om ons ongelooft weg te doen en om ons te reinigen. Hij komt om ons als kinderen aan de Vader voor te stellen.

Jezus Christus staat niet op zodat u een mooi rustig leven heeft, zodat u alsmaar kunt genieten en zodat u straks een keer gelukkig bent. Hij staat op om al het oude weg te doen en ons zo aan Zichzelf te verbinden dat we als kind van de Vader de Heere God grootmaken.

Geloof u dat? Geloof u dat de Heere Jezus, die u bij uw naam roept, niets liever wil dan u meenemen naar de Vader opdat de Heere God de Vader van Jezus is en van u? Geloof u dat? Heeft u de Heere Jezus zo leren kennen dat u weet: Hij is verlaten. Hij heeft Zichzelf overgegeven tot in de

dood om alles wat er in de weg staat weg te doen en mij bij de Vader te brengen? Geloof u dat als u Jezus ziet dat Hij de toorn van God heeft weggenomen en dat God de Vader niets liever wil dan dat ik als kind Hem dien en eer?

Maria wordt bij haar naam geroepen, ze wordt in dienst genomen om te vertellen dat er in en door Jezus' werk een God en Vader is. Zou dat trouwens ons staan in deze wereld en deze verwarrende tijd ook veranderen? De boodschap naar de naaste dat alles wel weer goed komt, dat er troost is en liefde, kan zo horizontaal worden. Als Christus onze naam noemt, als we Hem niet vasthouden maar eropuit gezonden worden om Zijn Naam door te geven, gaat het er toch om dat er alleen in en door Jezus een hemelse Vader is die niet tegen ons is, maar door Jezus voor ons is. Dát is ook de roeping die op deze Paasdagen tot ons klinkt. Niet allereerst om te zeggen dat het wel goed gaat komen en niet alleen om troost te bieden. Hoe belangrijk troost ook is, het belangrijkste is om door te geven dat alleen in de verbondenheid met de Heere Jezus er een God en Vader is. We moeten vertellen dat het doel en onze bestemming bij de Vader ligt.

En dan mag ook hierin, bij deze tekst, het hele Johannesevangelie doorklinken. Want als geen ander heeft Johannes benoemd dat er door het geloof een geestelijke eenheid tussen Jezus en de gelovige ontstaat. In Johannes 15 wordt dat vergeleken met de druivenstruik en de takken die helemaal aan elkaar vast zitten. Zó zitten de gelovigen aan Jezus vast. Die geestelijke eenheid zien we hier ook als Jezus spreekt van Mijn vader en uw Vader. Dan is het de geestelijke eenheid tussen Jezus en die discipelen die ervoor zorgt dat de God Vader de Vader van Jezus én van de discipelen is.

U vraagt hoe het zover komt dat ik in eenheid met Jezus mag leven en in die eenheid God zelfs mijn Vader mag noemen? Jezus zegt: 'Ik heb u bij uw naam geroepen.' Al in de doop roept Jezus ons bij onze naam, daar wordt de Vadersnaam aan onze naam verbonden. En wat belooft de Heilige Geest in de doop aan u en jou en mij? Dat ik me met Maria omkeer en zeg: 'Mijn Rabbi, mijn Heere, mijn Koning, mijn Redder, mijn Alles.'

Amen